

18. Jak Pan Bóg inwestuje w człowieka? (Mt 25, 14- 30)

ks. Karol Misiurski

Cele katechetyczne – wymagania ogólne

- analiza i interpretacja przypowieści Mt 25,14-30
- rozwijanie umiejętności lektury symbolicznej tekstów biblijnych
- odkrywanie swoich umiejętności jako Bożego daru wymagającego odpowiedzi

Treści – wymagania szczegółowe

- po katechezie uczeń umie wskazać na różne znaczenia terminu „talent”
- na podstawie przypowieści o talentach uczeń określa warunki niezbędne do rozwijania swoich umiejętności
- po katechezie uczeń potrafi wyjaśnić znaczenie przypowieści o talentach w kontekście Jezusowego nauczania o Królestwie Bożym
- po katechezie uczeń zna zobowiązania, jakie zaciągają rodzice wobec Boga podczas chrztu swojego dziecka

Formy organizacji zajęć: zbiorowa, grupowa, indywidualna

Metody dydaktyczne: burza pytań, praca z formularzem, praca z tekstem, rozmowa kierowana, metaplan

Środki dydaktyczne: formularz pt. Przelicznik talentów (zał.1); tekst Mt 25,14-30; formularz pt. Charakterystyka sług z przypowieści o talentach (zał. 2); fragment obrzędów chrztu świętego (zał. 3)

I. W STRONĘ TEKSTU BIBLIJNEGO – LUDZKIE TALENTY

Wprowadzenie

Człowiek od samego początku istnienia opanował sztukę radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych. W pewnym sensie jest to nasza odpowiedź na Boże wezwania, byśmy czynili sobie ziemię poddaną (por. Rdz 1,28). Dokonuje się to jednak cały czas z Bożą pomocą. Bóg stwarzając nas, obdarzył nas różnymi umiejętnościami i darami, dzięki którym możemy realizować nasze powołanie w świecie. Nie zawsze jest to oczywiste dla człowieka, o czym przekonamy się podczas analizy przypowieści o talentach (Mt 25,14-30).

Aktywizacja

Metoda: burza pytań

- Uczestnicy pracują w mniejszych grupach. Zadaniem grup jest ułożenie **trzech pytań**, które skierowaliby do osób wykonujących tzw. **zawody z powołania**. Przedmiotem pytań mają być predyspozycje i umiejętności, które są szczególnie potrzebne w realizacji określonych zadań.
- Grupy wybierają jedną z następujących postaci:

lekarz, nauczyciel, ratownik medyczny, ksiądz, terapeuta, pracownik socjalny,
pielęgniarka, psycholog

• Po ułożeniu pytań grupy prezentują swoje pytania. Prowadzący wybiera jedno z nich i prosi, by ktoś z danej grupy wcielił się w rolę i udzielił odpowiedzi na nie.

Puenta

W popularnym rozumieniu słowo talent odnosi się do jakiejś szczególnej umiejętności, uzdolnień, osobistego daru, który jest wyjątkowy na tle innych osób. To odkrycie własnych talentów jako szczególnego daru od Boga stanowi często o wyborze drogi zawodowej rozumianej jako realizowanie swego powołania życiowego. Można by jednak sądzić, iż tylko nieliczni są utalentowani. W przypowieści o talentach Pan Jezus pokazuje, iż każdy z nas ma swój niepowtarzalny dar, za który jest odpowiedzialny.

II. W TEKŚCIE BIBLIJNYM – TALENTY Z PRZYPOWIEŚCI

1. TALENT JAKO JEDNOSTKA MONETARNA

Wprowadzenie

Za chwilę zapoznamy się z przypowieścią o talentach. Nie zawsze zdajemy sobie sprawę z tego, że talenty były jednostką płatniczą w czasach Jezusa. Naszym zadaniem będzie ustalić, ile talentów wręczył pan swoim trzem sługom.

Aktywizacja

Metoda: praca z formularzem

Materiał: formularz pt. Przelicznik talentów (zał.1); tekst Mt 25,14-30

Przelicznik talentów						
1 talent	=	42 kg złota	=	6 000 denarów	=	20 lat pracy robotnika*
2 talenty	=		=		=	
5 talentów	=		=		=	
* Chodzi o robotnika najemnego, przy założeniu, że pracuje średnio 25 dni w miesiącu (300 dni w roku), zaś przeciętna dniówka wynosi 1 denar.						

- Uczniowie w parach. Zapoznają się najpierw indywidualnie z tekstem przypowieści o talentach.
- Ich zadaniem jest następnie ustalenie wysokości majątku, który został powierzony trzem sługom przez pana.

Pierwszy ze sług otrzymał pięć talentów – równowartość 210 kg złota albo 30 tysięcy denarów, albo 100 lat pracy. Drugi – dwa talenty, czyli równowartość 84 kg złota, 12 tysięcy denarów lub 40 lat pracy robotnika najemnego. Trzeci jeden talent, co pozostaje sumą zawrotną dla przeciętnego człowieka.

Puenta

Majątek, którym mają obracać trzej słudzy podczas nieobecności pana jest znaczący. Te sumy, pomimo zachodzących między nimi różnic, są wysokie i stanowią okazję dla każdego ze sług, by rozwinąć swoje umiejętności zarządzania pieniędzmi swego pana.

2. CO ZROBIĆ Z TALENTEM?

Wprowadzenie

W przypowieści dwaj pierwsi słudzy, którzy otrzymali pięć i dwa talenty, nic nie mówią. Widzimy ich tylko w działaniu. Inaczej jest z trzecim ze sług, który otrzymał jeden talent. Ten w swoim słowie rozliczenia się z panem wyjawia swój stosunek wobec otrzymanego talentu (por. Mt 25,24-30). Obecnie spróbujemy przybliżyć sobie postaci trzech sług, by zobaczyć, jakie cechy charakteru są niezbędne dla pomnożenia talentów.

Aktywizacja

Metoda: praca z formularzem, praca z tekstem, rozmowa kierowana

Materiał: tekst przypowieści Mt 25,24-30; formularz pt. Charakterystyka sług z przypowieści o talentach (zał. 2)

Charakterystyka sług z przypowieści o talentach

Uzupełnij luki w podanych niżej tekstach. Brakujące słowa, które należy odpowiednio wpisać, znajdują się pod każdym z tekstów.

„Sługa dobry i wierny”

Słudzy, którzy otrzymali pięć i dwa talenty, traktują ów kapitał, zgodnie z intencją swego pana, jako swoją Przy rozliczaniu z panem obaj prezentują zarobione pieniądze jako efekt swojej i zaradności: „Panie, przekazałeś mi pięć/dwa talenty, oto drugie pięć/dwa talenty zyskałem” (24,20.22). Działają oni w sposób zdecydowany, bez ociągania się, wykorzystując czas, który mają do dyspozycji: w przypadku pierwszego sługi jest powiedziane, iż wziął się za interesy „.....” (gr. *eutheōs* w 25,15b) po odjeździe pana. Podobną gotowością do działania wykazał się drugi sługa (por. przysłówek *hōsautōs* – „tak samo” w 25,17a). Są rzutcy, zdecydowani, pomysłowi w zarządzaniu pieniędzmi swego pana. Pozostają powierzonemu sobie zadaniu. Olbrzymia suma pieniędzy, którą mają do swojej dyspozycji, nie im w głowie, a nieobecność pana nie staje się dla nich pretekstem do porzucenia służby na rzecz korzystania z życia (por. takie zachowanie sług pod nieobecność pana w Mt 24,48-49). Wytrwale i realizują otrzymane od pana polecenie zarządzania jego majątkiem.

Słowa do uzupełnienia: **pracowitości, maksymalnie, zaraz, własność, sumienie, wierni, przewraca**

„Sługa zły i gnuśny”

Charakterystyka trzeciego ze sług znajduje swoje dopełnienie w słowach, którymi ów człowiek tłumaczy się panu przy rozliczeniu (25,24-25). Wobec otrzymanego zadania nie wykazał się on żadną Ukrycie przez niego talentu w ziemi jest dowodem jego braku myślenia, co wykazuje mu pan, gdy wskazuje na banki, które mogły mu przynieść spokojnie i bez ryzyka jakiś zysk (por. 25,27). Sługa jest człowiekiem, zainteresowanym przede wszystkim zabezpieczeniem się przed ewentualnymi trudnościami i niebezpieczeństwami. Jako źródło postrzega swego pana, którego „się boi” (25,25a). Uważa go za człowieka twardego, drapieżnego, chciwego na zysk (por. wypowiedź sługi w 25,24). Nie z otrzymanym zadaniem, otrzymane pieniądze traktuje cały czas jako własność swego pana, a nie jako kapitał będący do jego dyspozycji. Przy rozliczeniu z panem konsekwentnie używa zaimka dzierzawczego drugiej osoby liczby pojedynczej dla podkreślenia, iż pieniądze należą do pana (por. „twój talent”, „twoja własność” w 25,25). Zaniechania, i w konsekwencji brak wierności stają się podstawą do uznania nie tyle sługi, co jego działania za „złe”.

Słowa do uzupełnienia: **zagrożenia, pasywność, zachowawczym, identyfikuje się, inicjatywą**

- Uczniowie pracują w parach. Ich zadaniem jest uzupełnienie formularza pt. Charakterystyka sług z przypowieści o talentach.

Słowa wg kolejności ich wpisania do tekstów

„Sługa dobry i wierny”: *własność, pracowitości, maksymalnie, zaraz, wierni, przewraca, sumienie*

„Sługa zły i gnuśny”: *inicjatywą, zachowawczym, zagrożenia, identyfikuje się, pasywność*

- Po wypełnieniu formularza sprawdzenie prac na forum ogólnym.
- Prowadzący zaprasza uczniów do określenia cech, które były niezbędne albo też pomocne w pomnożeniu talentów przez sługi z przypowieści.

Puenta

Postaci sług w przypowieści są zbudowane na zasadzie kontrastu. To, co ich różni w sposób zasadniczy, to podejście do otrzymanych talentów. Trzeci ze sług, który otrzymał jeden talent, tak naprawdę nigdy go nie przyjął, nie rozpoznał, nie uwierzył, że jest on dla niego szansą. Przegrał, bo był zachowawczy, a może też zazdrosny. Uznał, że nie warto, bo to „tylko” jeden talent. Tymczasem Jezus pokazuje, że to był „aż” jeden talent, który stanowił dla niego szansę rozwoju i powodzenia. Błędem jest zatem porównywać się z innymi, gdyż każdy, patrząc na tę przypowieść, otrzymuje od Boga dary na miarę swoich możliwości. Jezus wyraźnie mówi, iż słudzy otrzymali talenty stosownie do swoich zdolności (gr. *dynamis*, Mt 25,15). Zdolności są zatem czymś wcześniejszym i to one decydują o liczbie otrzymanych talentów, które są im powierzone jako zadanie. Trzeba tylko ten Boży dar przyjąć.

III. Z TEKSTU BIBLIJNEGO W ŻYCIU – MOJA STRATEGIA ROZWOJU ŻYCIA DUCHOWEGO

Wprowadzenie

W trakcie naszego spotkania poznaliśmy, jak wiele znaczeń ma słowo talent. Jezus opowiada przypowieść o talentach, by pouczyć nas o Królestwie Bożym. W perspektywie Królestwa Bożego talentami będą dary Boże o charakterze duchowym i zbawczym: słowo Boże, wiara, przebaczenie, powołanie, modlitwa, miłość do Chrystusa i wiele innych. Co zrobić, by tych darów nie zaprzepaścić, „nie zakopać w ziemi”?

Aktywizacja

Metoda: metaplan

Materiał: fragment obrzędów chrztu świętego (zał. 3)

Obrzędy wstępne chrztu świętego – pytanie do rodziców dziecka

Drodzy rodzice, prosząc o chrzest dla waszego dziecka (*dla waszych dzieci*), przyjmujecie na siebie obowiązek wychowania go w wierze, aby zachowując Boże przykazania, miłowało Boga i bliźniego, jak nas nauczył Jezus Chrystus. Czy jesteście świadomi tego obowiązku?

- Uczniowie pracują w grupach. Otrzymują tekst pytania, które jest kierowane podczas obrzędów wstępnych chrztu świętego do rodziców dziecka. Odpowiadając pozytywnie na postawione pytanie, rodzice wyrażają gotowość do wychowania swego dziecka w wierze Kościoła.
- Zadaniem uczniów będzie wczuć się w rolę rodziców i rozpisać w kilku punktach **plan, który będzie służył zrealizowaniu tego zobowiązania przyjętego podczas chrztu ich dziecka.**
- Aktywizacja ta może stanowić zadanie domowe. W trakcie omawiania gotowych prac prowadzący winien zwrócić uwagę na możliwość rzeczywistego zrealizowania proponowanych działań, jak również na przyczyny, dla których znaczna część rodziców zaniedbuje swoje zobowiązanie.